

3. Ємченко І. В., Закусілов А. П. Методи і технічні засоби митного контролю. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 432 с.

4. Збільшення правоохоронних повноважень митних органів у контексті розвитку митного та оперативно-розшукового законодавства [Електронний ресурс] / К. В. Антонов, В. В. Варава // Вісник Академії митної служби України. Сер.: Право. – 2010. – № 1. – С. 152-157. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vamsup_2010_1\(4\)__29.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vamsup_2010_1(4)__29.pdf).

О. В. ІВАНЦОВА

Харківський національний університет внутрішніх справ

ТІНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ЕКОНОМІЧНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ У ГАЛУЗІ ЦУКРОВОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ

В економіці України сфера виробництва цукру є однією з базових, стратегічно важливих галузей харчової промисловості, яка впливає на економічний стан суспільства і на продовольчу безпеку країни. Вітчизняна галузь цукрового виробництва за роки незалежності зазнала значних втрат. Економічна криза, складна політична ситуація в східних регіонах країни, зниження платоспроможності населення суттєво вплинули на сферу цукрового виробництва в Україні.

В останні роки в умовах кризи в Україні активізувалися негативні процеси в економіці – її тінізація, розвиток економічної злочинності. Необхідно відзначити, що якісний склад економічної злочинності змінюється відповідно до змін, які відбуваються в легальному секторі економіки.

На розвиток економічної злочинності в значній мірі впливає тінізація економіки. «Тіньова» економіка є прихованою від держави економічною діяльністю фізичних та юридичних осіб. Вона виступає одним з джерел фінансування організованих злочинних формувань, основою економічної злочинності. Про існування тіньових проявів в політичному середовищі свідчать факти лобіювання законопроектів, спрямованих на регулювання певних видів економічних і фінансових відносин.

У лютому 2015 року Міністерство аграрної політики України внесло на розгляд Верховній Раді законопроект про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру». Мінагрополітики України запропонувало скасувати мінімальні ціни на цукор і цукровий буряк, щоб дати можливість виробникам реалізовувати продукцію відповідно до кон'юнктури ринку [1].

У пояснювальній записці автори законопроекту зазначають, що механізм державного регулювання ринку цукру був введений в

законодавство з метою недопущення падіння цін реалізації цукру на внутрішньому ринку нижче економічно обґрунтованого рівня і запобігання подальшого занепаду галузі цукрового виробництва. Однак на практиці цукрові заводи виробляють продукцію в обсязі, який значно перевищує потреби внутрішнього ринку. Це призводить до реалізації цукру за цінами нижче законодавчо встановленого рівня. При профіциті цукру на ринку спостерігається значне зниження обороту фінансових засобів в цукровій галузі, затримка виплат в бюджет і державні цільові фонди, постачальникам, працівникам підприємств. У перспективі така ситуація може призвести до широкомасштабної тінізації ринку цукру в Україні, втрати потенціалу галузі цукрового виробництва, скорочення виробничих потужностей і робочих місць навіть на провідних підприємствах. Рішення даної проблеми автори законопроекту бачили у скасуванні мінімальної ціни на цукор і цукровий буряк і введенні ринкової моделі її формування з метою встановлення стимулів для збереження і розвитку цукрової галузі України завдяки наданню підприємствам можливості реалізовувати продукцію за економічно обґрунтованими цінами в умовах вільної конкуренції на ринку.

На жаль, цей законопроект був знятий з розгляду, а в Україні продовжує існувати мінімальна ціна, нижче за яку виробникам заборонено продавати цукор. За порушення цієї норми органами Державної фіскальної служби України на підприємства накладають штрафні санкції.

Через приховану економічну діяльність держава недоотримує значні суми доходів. Втрата великими секторами економіки потенціалів криє в собі небезпеку для майбутнього України. За різними даними, сьогодні тіньовий сектор економіки становить понад 60%.

В Україні практично не залишилося державних цукрових заводів. Всі підприємства, що виробляють цукор, придбали форми товариств з обмеженою відповідальністю, публічних та приватних акціонерних товариств. У зв'язку з цим не представляється можливим проводити державний контроль і моніторинг використання коштів підприємствами. У випадку з державними підприємствами таким контролем займаються органи державного фінансового контролю, а саме Державна аудиторська служба України – орган, створений шляхом реорганізації в кінці 2016 року Державної фінансової інспекції України. Проведення фінансово-господарських ревізій та аудиторських перевірок підприємств дозволяє виявити і усунути порушення законодавства, запобігти вчиненню нових злочинів, а також скорегувати роботу підприємств. У зв'язку з цим взаємодія між правоохоронними органами та органами державного фінансового контролю відіграє велику роль. З огляду на створення нового контролюючого органу для повноти та ефективності результатів роботи необхідно привести у відповідність існуючу нормативно-правову базу [2, с. 88].

Наприкінці слід зазначити, що в дослідженнях проблеми тіньової економіки все ще невирішеними залишаються такі питання як відсутність детального публічного аналізу походження капіталу посадових осіб вищих органів влади; жорстке розділення бізнесу та гілок влади; напівтіньова приватизація підприємств України і проведення тендерних процедур; відсутність інвестиційної прозорості; економічно і соціально необґрунтована податкова політика в Україні; тіньові біржі праці; виведення капіталу з країни [3, с. 168]. Протидія злочинності у галузі цукрового виробництва потребує підвищення ефективності діяльності державних органів, контролюючих та правоохоронних органів, з урахуванням особливостей функціонування даної галузі економіки.

Література

1. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру» (щодо встановлення стимулів для збереження і розвитку цукрової галузі України) [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54091.
2. Іванцова О. В. Організація взаємодії слідчих з органами державного фінансового контролю при виявленні злочинів на підприємствах галузі цукрового виробництва [Електронний ресурс] / О. В. Іванцова // Право і Безпека. – 2015. – № 4. – С. 83-88. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2015_4_18.
3. Маслій І. В. Детермінанти виникнення та функціонування тіньової економіки [Електронний ресурс] / І. В. Маслій // Актуальні проблеми держави і права. – 2011. – Вип. 58. – С. 167-172. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2011_58_26.

В. М. КИСЕЛЬОВ

Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ЗНАНЬ В УМОВАХ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ 2012 РОКУ

Сучасні соціально-економічні реалії зумовили прийняття в Україні нового Кримінального процесуального кодексу, положення якого безпосередньо стосуються і криміналістики, покликаної негайно реагувати на всі зміни, які впливають на злочинність і діяльність правоохоронних органів.

Між кримінальним процесом та криміналістикою існує тісний